

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 124

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, JUNE 26, 1961

STEV. LX — VOL. LX

Japonski predsednik med guvernerji

Governer DiSalle ne gre v Honolulu.

COLUMBUS, O. — Ta teden imajo guvernerji ameriških držav svoj letni kongres v Honolulu na Havajih. Udeležujejo se ga navadno vsi guvernerji in predsednik. Letos pa tam ne bo guvernerja DiSalle, Pravi, da mora ostati doma, ker mu njegov Kongres dela sitnosti; obravnava dvoletni ohaški proračun, ki znaša \$2,068 milijona, pa bi ga Kongres rad znižal za \$25-000,000. Guverner se boji, da bi Kongres porabil njegovo odprtost in proračun še bolj priškarjal.

Guverner bi rad uredil tudi vprašanje nedeljskega dela v trgovinah. Ima v načrtu, da pošlje Kongresu posebno spomenico, ki bo v njej razložil svojo novo idejo: novi zakon naj določi, kaj naj se v nedeljah in praznikih ne sme prodajati. Sedanji zakon stoji na ravno nasprotnem stališču: določa, kaj se sme prodajati. Ali se bo naš domači Kongres ogrel za to spremembo, v Columbusu še ne vedo.

Mimogrede bodi omenjeno, da tudi predsednik Kennedy ne bo mogel iti v Honolulu kot je obljubil. Ne pustijo ga tja njegovi zdravniki. Pravijo, da bi bila ta pot za njegovo zdravje prenaporna.

Kriza plačilne bilance grozi ljudi v Angliji

LONDON, Ang. — Angleška vlada je opozorila parlament, da mora biti Anglija pripravljena na krizo v plačilni bilanci. Zaskrbljenost je, ker angleško narodno banko podpirajo vsi podobni zavodi po Evropi; ji pošiljajo tja svoje svobodne kapitele kot posojila na kratek rok. Vlada pa je v parlamentu izjavila, da bo morala omejiti svoje vojaške izdatke v tujini, pa tudi podporo gospodarsko zaostalim državam. V Angliji sami bo skušala omejiti potrošnjo, posebno v tistih predmetih, ki niso ravno najbolj potrebni za vsakdanje življenje. Kar bo na ta način osvobodene proizvodnje, bo šla v izvoz, da se tako zmanjša primanjkljaj v zunanji trgovini in plačilni bilanci. Uvoza pa ne smi omejevali.

Castro bi le rad traktorje

KEY WEST, Fla. — Dasi ravno se je narodni odbor, ki je skušal s Castrom zamenjati ujetnike za traktorje, že razšel, ker ni hotel postati predmet izkoriščanja od strani kubanskega diktatorja, je Castro vendarle poslal novo delegacijo ujetnikov v Florido, da bi nadaljevala pogajanja. S kom naj delegacija govori, trenutno še ni jasno. Zaskrbljenost ni računa s tem, da se bo Castro posrečilo, da obnovi pogajanja.

FAIR + WARMER

Vremenski
prerok
pravi:

Deloma oblačno, nekaj topleje.

Novi grobovi

Mary Stih

V nedeljo zjutraj je umrla na svojem domu Mrs. Mary Stih, 6518 Bonna Ave. Rojena je bila v sv. Petru in je od tam prišla v Ameriko pred 56 leti. Doživela je torej 78 let. Mož John je umrl leta 1941. Pred njo sta umrla tudi sin Frank in hči Josephine Stachurski. Zapušča pa tukaj sinova Johna in Josepha, hčere Mary Lesiak, Frances Ian-narelli, Louise Jedd in Christine Grebenc ter 17 vnukov. Brat Joseph Vičić živi v Coloradu, Anton v Wisconsinu, Louis v Chicagu, Ill., sestra Frances Cipich tudi v Chicagu, Ill., v Sloveniji pa sestra Antonija in brat Janez Vičić. Pokojna je bila članica društva sv. Ana št. 4. SDZ in družnice Slovenske Zenske Zveze št. 25. Pogreb bo v sredo zjutraj ob 9:00 uri iz Zakrajškovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Vida ob 9:30, potem na pokopališče Calvary. Truplo bo položeno na mrtvaški oder danes zvečer ob šestih.

Pvt. Douglas A. Brodnik

Zadnji četrtek se je v avtni nesreči ubil Pvt. Douglas A. Brodnik, ki je služil vojaške v naši armadi. Nesreča se mu je dogodila v Franciji. Bil je 19 let star in je bil pri vojakih približno leto dni. Odšel je k vojakom 24. junija 1960. Uradno obvestilo pravi, da je na manevrih v Franciji pokojni vozil tovorni avto, ki mu je zdrknil med deževnim nalivom in se preobrnil. Smrt je nastopila takoj. Pokojni je hodil v Euclid High School. Bil je sin Mr. in Mrs. Frank Brodnik, 9716 Elizabeth Ave., poprej Cherokee Ave. Mrs. Brodnik se je kot dekle pisdla Kušan. Državni davčni nadzornik Anthony R. Kushlan je aric pokojnega. Zapušča tudi 4 brate: Richard, Robert, Frank Jr., in Gerald ter sestro Mrs. Kathryn Simons. Pogrebni obredi se bodo začeli v Grdinovem pogrebne zavodu. Dan in čas pogreba bomo še javili, ko bo prišlo truplo iz Francije.

Berlinske parade postale del hladne vojne "zapadno" Evropo

BERLIN, Nem. — Komaj je tovariš Hruščev končal svoj zadnji govor v Moskvi, kjer je napovedal separatni mir z vzhodno Nemčijo, ako ga zapadni svet ne bo ubogal, že je naša vojna komanda v Berlinu odredila običajno nenapovedano vežbo naših čet. Ob petih zjutraj so bili naši tanki in naše čete že na berlinskih ulicah in zavzeli "vojne" pozicije. Berlinci se tega niso ustrašili, kajti podobne vaje se vršijo parkrat na leto, toda ne zmeraj po govorih tovariša Hruščeva.

Nekaj ur pozneje so pa prikorakale v zapadni Berlin ruske čete, da se poklonijo spomeniku ruskega neznanega junaka. Nastop čet je bil podoben vojni paradi, ki so v njej komunisti pokazali, kakšne vrste orožja imajo na zalogi v okolici Berlina. Tudi ta parada ni vzbudila Berlinčanov. So si bili hitro na jasnem, kakšne namene ima. Ruskim četam so se obesili na rep še nemški komunisti iz vzhodnega Berlina. Stranka jih je poslala v ta namen samo par sto; vrnili so se v vzhodni del Berlina z ruskimi četami vred.

Amerika in Japonska tesnje povezani

Japonski ministrski predsednik Ikeda je dobro opravil v Washingtonu.

WASHINGTON, D. C. — Japonski ministrski predsednik Ikeda je prišel semkaj na obisk ravno v dneh, ko je Hruščev zopet napihnil hladno vojno. Zato se naša javnost ni dosti zanimala za njegov obisk, ki je pa bil zanj vključno temu zelo uspešen. Na vse to namiguje uradno poročilo o obisku, ki sta ga objavila Kennedy in Ikeda. Poročilo pa ne pove, da je naša administracija rekla japonskemu gostu, da smatra njegovo deželo za tako važno na Tihem oceanu kot NATO na Atlantskem. Japonska je torej dobila v naši zunanji politiki izredno važno mesto, kar ji ne bo samo koristilo pri trgovskih pogajanjih z nami ampak tudi pri usmerjanju naše politike v Tihem oceanu. Kot dokaz temu lahko služijo sporazumi o celi vrsti skupnih komisij in odborov, ki naj obravnavajo zadeve, ki sta na njih zainteresirani obe veseliti.

CIA ostane

WASHINGTON, D. C. — Znana naša Centralna informacijska agencija (CIA) je imela glavno besedo pri invaziji na Kubo in seveda nosi za to polomijo tudi glavno odgovornost. Naša politična javnost se je nad tem tako razburila, da je moral predsednik Kennedy odrediti posebno komisijo, ki je preiskala, kaj vse je v CIA organizaciji napačnega.

Komisija je bila sestavljena iz sedanjih in bivših civilnih in vojaških uradnikov. Izdelala je poročilo in predlog o spremembah. Cent. Informacijska agencija ostane taka kot je, samo na vrhu bo mala reorganizacija. Glavni ravnatelj bo naslednji vodil CIA samo kot uradnik in ne bo imel nobenih na pol političnih funkcij. Nad njim bo pa predsednik postavil posebnega zaupnika, ki bo nadzoroval vse delo CIA, imel pravico, da menja sklepe CIA in bo vsak čas lahko poročal naravnost predsedniku.

Sedanji ravnatelj CIA je imel veliko večja pooblastila. Ni samo nabiral po vsem svetu zaupna poročila, je tudi "posredoval" pri raznih mednarodnih krizah kot na primer v Iranu, v Gvatemali in zadnjič tudi na Kubi. Take oblasti njegovo naslednik ne bo več imel, bo samo tehnični vodja organizacije. Politične zadeve bo pa urejal novi kontrolor.

V CIA bo pa tudi nekaj sprememb v vodilnem osebju. Sedanji ravnatelj Dulles, brat pokojnega državnega tajnika, bo najkasneje pred novim letom šel v pokoj.

Glasov ZN poročila Jugoslavija začela v

ZDRUŽENI NARODI, N. Y.

— V Združenih narodih je dosedaj veljalo pravilo, da so pri nastavljanju uradništva poleg sposobnosti in značajnosti vpoštevali tudi okoliščino, koliko posamezne države prispevajo k ZN proračunu. Le tako se je dal opravičiti visok odstotek naših državljanov kot uradnikov ZN. Proti temu so se upirale nekatere članice ZN; posebna ZN komisija se je trudila dve leti da najde nov ključ za nastavljanje uradnikov. Mislili da ga je našla v geografiji in številu prebivalstva, ki ga imajo posamezne države članice ZN. Ko so pa začeli vpoštevati načelo o zemljepisni legi posameznih držav, so prišli do kočljivih vprašanj. Kam naj naprimer vtaknejo Jugoslavijo z njeno lego in "nevturalno" zunanjo politiko. Ni jim kazalo drugega kot da jo vtaknejo v "zapadno" Evropo!

Radovedni smo, ali bo Tito protestiral. Ko so na zadnji majski paradi v vzhodnem Berlinu vtaknili vzhodno-nemški komunisti Jugoslavijo med "kapitalistične" države, so ti točki takoj z veliko jezo protestirali, seveda samo za železno zaveso. Le kaj bodo sedaj napravili?

4,000 milj na uro!

EDWARDS AIR FORCE BASE, Calif. — Znani letalec Bob White je pri svojem zadnjem poletu že dosegel hitrost 3,690 milj na uro. Polet je trajal samo 11 minut in pri sedanjem poskusu ni bil brez tehničnih motenj. Med poletom so namreč za par trenutkov odpovedali instrumenti, ki v kabini regulirajo pritisk zraka. Pilot se je nepričakovano znašel v težavah, da ni mogel vladati vseh ostalih instrumentov. Vendar je tehnična motnja prenehala sama po sebi čez nekaj sekund in polet je bil tako srečno dovršen.

Našim komunistom se še ne bo treba registrirati

WASHINGTON, D. C. — Ameriška komunistična stranka je vložila pri vrhovnem federalnem sodišču prošnjo za revizijo procesa, ki je bil zaključen z znano razsodbo, da mora stranka pokazati svoje račune in povedati imena svojih članov. Sodnik F. Frankfurter je prošnjo ugodil. Komunistom se torej ne bo treba še dati registrirati, dokler sodišče ne bo obravnavalo njihove prošnje. To se bo pa zgodilo šele enkrat jeseni, kajti sodniki so že nastopili sodne počitnice in se prvič sestanejo šele jeseni. Je pa malo verjetno, da bodo takrat ugodili prošnji komunistične stranke. Zaskrbljenost se naša "tovariši" vendar malo oddahnili.

Urad in tiskarna en teden zaprta!

Naročnikom in ostalim čitateljem Ameriške Domovine naznanjamo, da ne bomo izdali lista v 1. tednu julija. Urad in tiskarna bosta torej zaprta vključno od sobote 1. julija do ponedeljka 10. julija. — To bomo storili iz razloga, da bodo lahko dobili vsi naši službeni počitnice, kar bi bilo sicer nekaterim nemogoče.

Dopisnikom in vsem ostalim priporočamo, da vzamejo to vest blagohotno na znanje ter se temu odgovarjajoče ravnaajo.

Roosevelt in Stalin

Čudna Rooseveltova mešetarenja s Stalinom v Teheranu.

WASHINGTON, D. C. — Naša administracija je sedaj objavila uradne podatke o znani konferenci med Rooseveltom, Churchillom in Stalinom v Teheranu na zimo 1943-1944. Objavljenih je le malo takih dogodkov, ki ne bi bili znani, par jih je pa vendarle. Naše bralce bo gotovo najbolj zanimalo čudno barantanje Roosevelta s Stalinom o usodi nekaterih srednje-evropskih držav.

Iz zapiskov je namreč razvidno, da sta se Roosevelt in Stalin sestala 14. decembra 1943 na privaten razgovor in sicer na Rooseveltovo željo. Roosevelt je takoj začel s svojimi prošnji, ki je obstojala v s'edečem: Stalin je hotel imeti tudi formalno priznanje za svojo aneksijo baltijskih držav in pristaneke za spremembe mej poljske republike. Roosevelt je pristal na eno in drugo, toda ni želel, da se to zve. Opozoril je Stalina, da bodo v 1944 predsedniške volitve v Ameriki in da bo on verjetno moral kandidirati. Ne bi rad videl, da bi volivci poljske in baltijskih narodnosti zvedeli za sporazum o usodi baltijskih držav in poljskih mej, kajti to bi jih tako razburilo, da bi glasovali za republikance. Stalin mu je odgovoril, da popolnoma razume Rooseveltovo stališče, da naj vsa zadeva ostane tajna. Roosevelt je potem zaključil razgovor s precej neslan opazko, da ni mislil, da bi Amerika radi Baltika napovedala vojno Rusiji.

Vse skupaj že spada v zgodovino, pa tudi v sedanjost. Bi morala služiti za opomin, kaj je "realna" politika, vsem istim zanešenjakom, ki tako slepo verujejo v "samoodlobo narodov" in podobna načela. Taka načela so pravila, ki obstojajo iz samih izjem.

Pri General Motors so v soboto dosegli sporazum

CLEVELAND, O. — Med General Motors in delavstvom v tovarni Fisher Body je prišlo do štrajka. Unija trdi, da je podjetje kršilo dogovor, ker je zaposlilo take delavce, ki bi jih ne smelo. Od srede naprej je štrajkalo kakih 2.600 delavcev. Preteklo soboto so bila pogajanja zaključena sporazumom, ki pa še ni veljaven, dokler ga unijski zaupniki ne odobrijo. Včeraj popoldne so se delegatje sestali, da glasujejo, ali naj se štrajk nadaljuje ali pa sprejme sklenjeni sporazum.

Kennedy misli na sprejembe v moskovskem poslanstvu

WASHINGTON, D. C. — Po prestolici krožijo vesti, da misli predsednik odpoklicati sedanega našega poslanika v Moskvi Thomsona in ga postaviti za svoje osebnega svetovalca o odnosih do komunistov. V Moskvo naj bi pa šel sedanji Kennedyev svetovalec Bohlen. Po čemu naj bi bila ta sprememba dobra in umestna, tega si mnogi ne morejo razložiti. V pristojnem senatnem bo gotovo o tem dosti debate.

Črni diplomat v Hagerstown, Md.

HAGERSTOWN, Md. — Mešto Hagerstown je znano vsem tistim, ki se vozijo z avtom v Washington. Pretekli teden je pa postalo znano po vsej deželi, ker je doživelo svojevrstno integracijo, ki je ni nihče pričakoval.

Dr. W. Fitzjohn je črni diplomat iz Afrike, zastopa novo afriško republiko Sierra Leone. Ko je potoval iz Washingtona, se mu je pripetilo, da mu v neki gostilni, tik pred Hagerstownom, niso hoteli radi njegove črne polti presteči in so ga poprosili, naj gre iz gostilniških prostorov. Ko so za to zvedeli v Hagerstownu, je mestni župan skušal popraviti napako predmestnega gostilničarja. Povabil je dr. Fitzjohna v Hagerstown in ga sprejel v pristotnosti mestnega uradništva in ga lepo pogostil. Neprijeten slučaj je bil tako spravljen z dnevnega reda, dal je pa povod za mnogo pikrih opazk v ameriškem časopisju.

V Franciji se "krompirjevska" vojna kar naprej širi

PARIZ, Fran. — Francoske kmete bolj skrbi izredno oster padec cen za krompir kot pa državljanska vojna v Alžiriji. Ker vlada ni ničesar — ukrenila, so začeli kmetje pred tremi tedni z demonstracijami posebne vrste. S svojimi vozovi in traktorji so blokirali promet na cestah in "oblegali" poslopja javna uprave, posebno take, kjer uradujejo višji uradniki. Francoska javnost ni smatrala kmetskih demonstracij za preveč resne, pač so vladni zelo neprijetne, ker smejejo sedanji režim. Tako so demonstrantje ob priliki nekega zborovanja s'ovesno "obesili" ministrskega predsednika Debreja, seveda samo v sliki. Policija jim je hotela sliko iztrgati, da se ji namen ni posrečil. Cene za krompir se pa za vse to niso še nič zmenile, še zmeraj kažejo nagajenje k padanju.

Castrova zamenjava ujetnikov za traktorje propadla

WASHINGTON, D. C. — Castro je svoje strune pri kupčiji o zamenjavi ujetnikov za traktorje prenapel. Ker ni dal končnega odgovora do pretekle petke, je ameriški odbor odbil kubansko ponudbo za nadaljevanje pogajanj. Dobro je, da se je vse tako zgodilo. Proti kupčiji sami je bilo v naši deželi toliko pomislekov, da je postala sporna v naši javnosti. Castro se je s svojimi prenapetimi zahtevami samo blamiral pred vsem svetom, obenem pa tudi precej zmanjšal zadrego, ki je vanjo prišel ameriški odbor.

Da bi sedaj Castro postopal surovo in brezobzirno proti ujetnikom, ki so ostali v njegovih rokah, je malo verjetno. Vsa Latinska Amerika ni odobraval kupčije. Ako bi se sedaj Castro hotel maščevati nad ujetniki, bi samo zgubil na ugledu v južni Ameriki. To mu pa gotovo ne gre v račun.

Juta iz — Pakistana

Pakistan je največji pridelovalec jute na vsem svetu. Iz jute izdelujejo vreče. Drugi pomembni pridelek te dežele je bombaž.

Iz Clevelanda in okolice

Ne bo seje — Podr. št. 14 SZZ ne bo imela seje 4. julija, ampak šele v avgustu.

V Florido — John R. Telich, zastopnik Sun Life Assurance of Canada, je odpotoval v nedeljo v Bal Harbour, Fla., na konvencijo "Million Dollar Dound Table" in bo ostal tam ves teden.

Zadušnica — Jutri ob 7:30 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Josepha Matjasca ob 5. obletnici smrti. Klub Ljubljana

Odbor kluba ima sejo v torek zvečer ob pol osmih v domu na Recher Ave.

Slavček in Kres

Naši mladi pri Slavčku in Kresu so nas v soboto zvečer odlično zastopali na John Carroll University, ki je z revijo narodnih pesmi in plesov podčrtala začetek novega instituta o komunizmu in posledicah komunistične vlade v Rusiji in Vzhodni Evropi. Plesnemu paru, duetu in zboru naše iskrene čestitke in zahvala.

Asesment

Tajnica podružnice št. 25 Slovenske ženske Zveze bo pobirala asesment danes od šestih do osmih zvečer v šoli Sv. Vida.

Obletnica

V sredo ob osmih zjutraj bo v cerkvi sv. Kristine sv. maša za pokojnega Florjana Kuhar ob sedmi obletnici njegove smrti.

Raket Minuteman na vagonih še ne bo

WASHINGTON, D. C. — Kot je v našem časopisju že prišlo v navado, radi razkrijemo vsako novotarijo in jo prikazemo v napačni luči. To se je zgodilo tudi z raketo Minuteman. Raketa se odlikuje po tem, da rabi trdo gorivo, manipuliranje z raketo je radi tega lažje in priprostejše. Trdili so, da jo je lahko montirala na železniške vagonce. Časopisje se je o tej možnosti razpisalo na dolgo in široko, pa prežodaj. Praktični poskusi so namreč pokazali, da rakete Minuteman ni tako lahko spraviti na vagonce, kot izgleda na risano na papirju. Ko je za vse to zvedel tajnik za narodno obrambo McNamara, je dal takoj ustaviti vso propagando, v kolikor je prihajala iz Pentagona, na drugi strani je pa dal nalog, naj za raketo lepo dežajo stabilna oporišča kot za vse druge medcelinske.

Mornarski štrajk

WASHINGTON, D. C. — Federalni tajnik za delo Goldberg je skušal doseči pretekli teden vsaj nekaj sporazuma med mornarsko unijo in lastniki ladij: predlagal jim je, da naj štrajk protovoljno prekinejo za 60 dni. Unije so ta predlog odbile. Predsednik Kennedy je radi tega naročil administraciji, naj mu sestavi točno poročilo o sporu, kajti verjetno bo prisiljen še ta teden, da vporabi pooblastilo Taft-Hartleyevega zakona in imenuje posebno komisijo, ki naj ugotovi dejstva. Ob enem bo tako prisilil unijo, da pretrga štrajk za 90 dni, kot je to predvideno v zakonu.

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 124 Mon., June 26, 1961

Po Stevensonovem obisku v Latinski Ameriki

Predsednik Kennedy se trudi od prvega dne svoje administracije, da bi povečal naš ugled in vpliv v državah Latinske Amerike. Misli, da mu v ta namen ne zadostuje običajna diplomacija. Zato je poslal na jug najprvo svojega ozkega prijatelja Berleja, ki pa ni dobro opravil, posebno v Braziliji ne. Potem je šel na jug tajnik za finance Dillon, da popravi, kar je Berle pogrešil. Imel je samo delni uspeh, namreč samo toliko, v kolikor je govoril kot zastopnik ameriških dolarjev in ne ameriške zunanje politike. Sedaj je poslal Kennedy na jug svojega posebnega poslanika Stevensona.

Stevenson je za ta posel gotovo bolj kvalificiran kot njegova prednika. Njegovo ime je znano v Latinski Ameriki, saj je doma dvakrat kandidiral za predsednika na demokratski strani. Pozna ga dobro tudi diplomacija v Latinski Ameriki, ker je imela dosti prilike, da debatira z njim v Združenih narodih. Debate so bile zanjo tudi zelo koristne; marsikatera država Južne Amerike je marsikaj dosegla preko Stevensona v ZN, česar ni mogla po redni diplomatski poti.

Stevenson je dobil nalogo, da obišče 10 držav v Latinski Ameriki in da jim skuša prodati našo zunanjo politiko, ne morda idealov o svobodi in svobodni demokraciji, saj ima ta del Amerike danes samo še tri tipične diktatorje: Stroesnerja v Paragvaju, Duvaliera v republiki Haiti in Somoza v Nikaragvi. Vsi trije dobro vedo, da niso priljubljeni v Washingtonu, da jih pa naša administracija v kljub temu podpira kot manjše zlo v primeri s četrtem in zadnjim diktatorjem — kubanskim Castrom.

Uradno je seveda Stevenson prodajal našo idejo o novi naši zunanji politiki, izraženi v geslu "Zveza za napredek." Glavna misel naše nove zunanje politike naj bo: podpiramo vsako deželo, ki tudi sama kaj žrtvuje za svoj gospodarski in socialni napredek. Torej neke vrste socializem v zunanji politiki. Vsaka država, ki želi imeti ameriško podporo, naj začne z moderno davčno in socialno reformo, naj napravi načrt, kako bo pobijala revščino in dvigala blagostanje, obenem pa tudi izobrazbo, zdravstvo, pa tudi uvajala zavarovanje, minimalne mezde itd. Stevenson je s tem skušal spretno povezati načrt, kako naj bi se vsa Latinska Amerika združila v boj proti Castrovemu režimu na Kubi in Castrovem gibanju v vseh državah Latinske Amerike. Ako hočemo ostati v mejah stvarnosti, moramo reči, da sta se mu te dve nalogi zelo malo posrečili.

Južno-ameriške države še nimajo smisla za važnost socialne politike. V vsaki državi vlada drug političen sistem, v večini držav se mora opirati na bogataše in veleposestnike, v manjšini držav je pa v kljub dobri volji preslab, da bi se uprli interesom tistih političnih skupin, ki ga držijo na krmilu.

Položaj je lahko razumljiv tam, kjer so vlade v rokah bogatih slojev. Ti sloji žali nočejo razumeti, da nima ameriški davkoplačevalec prav nobenega interesa, da bi podpiral njihove vlade, ako jih sami nočejo podpirati z večjimi davčnimi bremenmi. Ne zavedajo se, da ameriško javno mnenje zahteva vedno odločnejše, naj gredo ameriške podpore v korist revnih in ne bogatih ljudi. Vlade v teh državah so Stevensona uljudno poslušale, hvalile njegove ideje, toda obvezati se niso hotele na ničesar. Rade bi še naprej imele ameriško podporo in tudi pravico, da z njo šarijo po stari navadi.

Ni tako lahko razumeti držav, kjer se vlade ne opirajo na bogate sloje. Te bi vendarle morale imeti smisel za socialno politiko, kot si jo zamišlja Amerika. Pa ni tako. V teh državah levičarske in sredinske vlade ne znajo gospodariti. Se ne znajo boriti ne proti inflaciji, ne proti neredu v državnih finančah. Ne znajo napraviti reda v državni in podržavljenih podjetjih, kjer je delovna storilnost nizka, proizvodnja pa še nižja. Ne znajo urediti zunanje trgovine in so radi tega njihove plačilne bilance stalno v primanjkljajih. Kar je najvažnejše: vsaka izmed njih se boji domačih levičarjev, ki obvladujejo javno mnenje. Ako bi začele gospodariti tako, kot zahtevajo zdrava gospodarska načela, bi se takoj dvignila burja proti njim. Z dobro socialno politiko bi levičarjev ne mogle zadovoljiti, zato bi poskrbeli domači komunisti. Vse to jih sili, da ne morejo javno odobravati "Zveze za napredek," akoravno na tihem priznajo, da ima zveza dobra načela in še boljše cilje.

Stevenson je seveda naletel v večini držav, ki jih je obiskal na običajne demonstracije, ki jih ameriškim politikom prirejajo levičarski študentje in nahujskani delavci, seveda pod komunističnim vodstvom. Tega si ni gnal k srcu, saj ve, da Amerika uživa v kljub vsem podporam take antipatije v državah Južne Amerike kot na primer Nemci in Italijani pri Slovencih. Te antipatije so stare deset-

letja, zakrivila jih je naša dežela s svojim brezobzirnim postopanjem, ne dajo se in se ne bodo dale izbrisati s par desetletji politike dobrega sosodstva. So pa te antipatije omejene samo na levičarske delavce in levičarsko inteligenco, druge so že precej pozabljene. Vkljub temu morajo politiki tam doli z njimi računati in Amerika seveda tudi. Zato toliko nasprotovanja ameriški zunanji politiki v kljub vsemu podpiranju.

Stevensonu se ni posrečila tudi druga naloga, da bi pregovoril južnjaške politike za skupen nastop proti Castru. Vsaka vlada v Južni Ameriki je imela svoj izgovor, le par jih drži z nami. Velika večina misli, da se bo Castrov režim na Kubi ubil sam po sebi, treba je samo potrpežljivo čakati na "razvoj dogodkov."

Stevenson je bil zadnja močna politična osebnost, ki je lahko prodajala ideje naše administracije tam doli. Kennedy je s tem na koncu svoje sedanje taktike osebne diplomacije. Moral bo najti nov način vplivanja na politiko Latinske Amerike. S tem so seveda prišli v nevarnost vsi njegovi načrti o "Zvezi za napredek," o boju proti Castrovem gibanju v Južni Ameriki in njegovi diktaturi na Kubi. V nevarnost so prišle tudi vse konference, ki naj obravnavajo skupno politiko v Južni Ameriki, pa tudi načrt, kako naj podpiramo ta del našega kontinenta. Niso veseli taki zaključki, toda so stvarni.

BESEDA IZ NARODA

"Kaj dela Tito v Aziji, Latinski Ameriki in Afriki?"

Predavanje William H. Smyth-a v Commonwealth Club Of California v San Francisco.

Cleveland, O. — Common-wealth Club of California je združenje močno vplivnih ljudi, trgovcev, industrijcev, finančnikov, ljudi svobodnih in akademskih poklicev, ki zavzemajo prva mesta v svojih družbah. To je eden najvažnejših klubov v Ameriki. Na svojih sestankih ima klub predavatelje z vrhov ameriške in mednarodne družbe. Klub posveča svojo pozornost najtežjim, najbolj perečim in najbolj spornim sodobnim vprašanjem. Industrijec William H. Smyth, ki je menda edini Amerikanec, ki posveča svoj čas delu za osvobodjenje jugoslovanskih narodov in za reševanje političnih begunciev iz Jugoslavije, je že drugič nastopil v tem klubu s predavanjem o Titovem komunizmu.

Predavanje je vzbudilo zanimanje, dele so objavili ameriški listi, ponovile so jih radijske oddaje v Californiji in Oregonu, prenašala je dele predavanja tudi televizija v San Francisco. Mesečnik "Task Force" v številu, ki za junij in julij objavlja celotno predavanje. To številko "TASK FORCE" bodo dobili vsi člani Congress-a, vsi važnejši vladni uradi, univerze in ustanove ki se bavijo z vprašanji, ki so važna za ameriško zunanjo politiko.

Gospod William H. Smyth je s svojim nastopom v klubu Commonwealth of California spravil boleče vprašanje ameriškega podpiranja Tita in njegove komunistične vlade zopet v ameriško javnost prav sedaj, ko po vseh znakih in napovedih vlada na novo pregleduje, spreminja in dopolnjuje načrte svoje bodoče zunanje politike in dajanja pomoči drugim vladam, državam in narodom. Hvala mu za to delo v imenu naročnikov in bralcev, čestitamo in želimo, da bi G. Smyth žel popoln uspeh v dobro vseh narodov Jugoslavije, posebej Slovencev.

Titovska zverinstva

G. Smyth je v predavanju rekel to-le:

Gospod predsednik, cenjeni gostje, člani Commonwealth Club-a of California in ostali prijatelji!

Hvala Vam, da ste mi dali že drugič častno prilžnost, da načrtujem pred Vami.

Sedmega maja 1954 sem v tem istem klubu govoril o temi "Tito — čigav trojanski konj?"

Veliko se je spremenilo tekom teh sedem let. Sovjetski tanki so zmleli poskus Madžarov, da s seboj stresajo komunistični jarem, medtem ko je naša vlada nekaj pomislila o svojem moralnem ogroženju, sicer pa se ozirala na titovska glasovanja v korist Sovjetov in Združenih Narodih, niti na to, da je odo-

braval sovjetsko intervencijo v Madžarski 1956, niti na dejstvo, da Tito neprestano s Sovjeti v Očividno naši "zunanje politični" in "obveščevalni" organi verujejo, da Tito tega, kar reče, ne misli zares. Pravi, da je komunist, pa "ne misli tako." Tudi Hitlerju niso verjeli, ko je odkritosrčno povedal svojo vero in svoje namene. Ta napaka nas je preveč veljala.

Štiri milijarde

Mi smo dali Titu blizu štiri milijarde dolarjev, nekaj v gotovini, nekaj v drugih oblikah pomoči. To je Titu omogočilo, da naše resnične jugoslovanske prijatelje drži v sužnosti, komunistični sužnosti, ki bi se je po večini vsi radi otesili, če bi se jim le nudila prilika. To mu je tudi omogočilo, da financira svoja osebna potovanja po Aziji in Afriki (naslednje pa bo po Latinski Ameriki), da pošilja agente in misije v Azijo, Afriko in Latinsko Ameriko, da financira projekte v teh državah, da se je nedavno mudil deset tednov v afriških državah in krčil — kot to vedno dela — krčil teren za svetovni komunizem in Moskvo in hujškal te države, da bi v Združenih Narodih glasovale za uvedbo komunistične kontrole v tej organizaciji.

Predalec bi nas odvedlo, če bi tu skušali dati popolno poročilo o Titovem delu za Moskvo in proti nam. Zato bom povedal samo nekaj primerov Titovih naporov v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki, ki smo jih praktično financirali mi z našo "pomočjo."

Agent komunizma

1. Titova pogodba s Hailie Selassie-m, da je Tito poslal medicinsko in tehnično misijo v Etiopijo. Tito je 1954 poklonil cesarju jahto, ki je bila vredna milijon dolarjev. Tako je odprl pot za Sovjete.

2. Titovo potovanje 1954 v Grčijo in Turčijo.

3. Titovo potovanje z jahto pozimi 1954-55 po Indiji in Burmi. Z njim je bilo 50 uradnikov, časnikarjev, častna vojna garda. Jahto je spremljala mornarica. Tedaj je Tito utiral teren za obisk Nehru-a in U Nu-a v Moskvi in za potovanje Bulganina in Hruščeva po Indiji, Burmi, Afganistanu, ki so jih dejansko opravili kasneje leta 1955.

4. Obisk Bulganina in Hruščeva Titu v Jugoslaviji v maju in juniju 1955 je bil zame kot poslovnega človeka hitro poplačilo za dober Titov posel na poti po Indiji in Burmi. Ta obisk je dvignil Titu ugled v komunističnem svetu, a ironija je, da je dal protitovskim elementom v naši vladi prilžnost, da so rekli: "Bolje bo, da Titu damo še več... mogel bi se vrniti k Moskvi."

5. Titovo potovanje v Egipt in Etiopijo v letu 1956.

6. Titovo potovanje pozimi leta 1958-59. Začelo se je s sestankom z Nasserjem, potem se je nadaljevalo po Burmi, Indoneziji, Indiji, Ceylonu, Etiopiji z avijonom, Sudanu, Egiptu skupno z Nasserjem po Siriji in končno v jahti na Rhodes, kjer je Tito "obdeloval" Grke in domov v Jugoslavijo. Potoval je v sijaju, da so se mu divili orientalc.

7. Titova "misija dobre volje" je od 25. junija do 22. avgusta 1959 uradno obiskala Meksiko, Costa Rico, Honduras, Kubo, Haiti, Venezuelo, Columbio, Ecuador, Peru in Bolivijo, a ne uradno tudi Brazilijo in Argentino, skupno 12 držav.

To ni bila trgovska misija v zapadnem smislu. Vodila sta jo dva stara partijca: Vladimir Popović in Josip Brilej. Oba sta vdana delavca za napredek svetovnega komunizma. V misiji sta bila tudi Borivoje Jelčić in Stane Južnič, ki sta ji dala gospodarsko in trgovsko zunanje obeležje in Josip Vrhovec, uradnik zagrebskega lista "Vjesnik u Srijedu." On je imel nalogo poročati in delati propagando. Torej perfektna garnitura.

ČE VERJAMETE AL PA NE

Na željo večjega števila starih čitateljev lista ponatiskujemo del sestavkov pok. urednika J. Debeveca. — Ured.

"Oče Susmanov," mi ni dalo, da ne bi stavil prevažno vprašanje na predavatelja, "tisti Likarjev kozel, kaj ne? Ne pa morda tak, ki vas je pogнал takrat z Debelega hriba v vas in naravnost na Matencov skedenj, kaj ne?"

"Kaj še nisi pozabil, ki sem lansko zimo v temle zapečku pripovedoval, kako se mi je prikazal sam bogonasvarju v podobi kozla, ko sem pasel konje tiste noči gori nad vasjo? Aha, tisto pa, tisto, bil je zares sam peklensček, ki se mi je postavil nasproti. Se zdaj čutim, po tolikih letih, peklenski ogenj, ki mu je švigal iz gobca naravnost vame. Naj mi nihče ne reče, da tu bil sam poglavar iz spodnjih prostorov."

"Pa ste pravili, da ste imeli pri sebi gnojne vile zaradi varnosti. Kako, da ga niste nasadili?" bi jaz rad vedel in sem pogledal po oknih, če se mi od tam morda ne reži kaj nepravdankega.

"Veš, Japček, na vile sem bil pa čisto pozabil. Prav nič me ni sram povedati, da nisem mislil na nič drugega kot da bi izbral najbližjo pot do Matencovega kozolca, ki je stal najbližje v vasi."

"Pa molili ste takrat, kaj ne, oče Susmanov?" poizvedulem dalje.

"Prav takrat ne, ker ni bilo časa, če kaj vem. Toliko se spominjam, da sem napravil naj-

Ta misija je krošnjarila s Hruščevo politično linijo koeksistence, miru, nevmešavanja v zadeve drugih držav (spomnite se Madžarske 1956) in ponujala latinsko ameriškim državam kulturno, gospodarsko in politično sodelovanje. Prikazovala je Jugoslavijo kot politično neodvisno državo, ki uspešno rešuje svoja gospodarska vprašanja in je zlasti interesirana v financiranju nerazvityh držav. Seveda pa nikjer in nikdar niso omenili ameriške pomoči, ki jim je sploh omogočila goli obstanek.

Tito rovani na Kubi

Pod vodstvom Popovića in Brileja je ta misija opravila izvrsten posel proti Zedinjenim Ameriškim Državam za širjenje komunizma. Povsod so jo toplo sprejeli. Samo dva meseca po njenem obisku na Kubi je Titov minister zunanjih zadev Koča Popović, ki je komunist že od mladih študentovskih let v Belgradu, zapustil zasedanje generalne skupščine Združenih Narodov v New Yorku, da je obiskal Castra in Guevera na Kubi in z njima konferiral.

8. Medtem ko je jugoslovanska misija operirala po Latinski Ameriki, je odgovarjajoča kubanska misija, ko se je vračala z Daljnega Vzhoda, obiskala Jugoslavijo, kjer se je zadržala devet dni. V Evropi se ta kubanska misija sicer nikjer ni ustavila, edinole v Jugoslaviji. Šef te misije, Guevera, je rekel ob prihodu v Belgrad: "Naša je želja, da vidimo vse kar le moremo, da bi na Kubi uporabili tiste jugoslovanske skušnje, ki nam morejo koristiti."

9. Prisotnost Svetozara Vukmanovića - Tempa, predsednika Zveze sindikatov Jugoslavije pri kongresu sindikalistov v Chile v decembru 1959. Potem je Vukmanović obiskal tudi druge latinsko-ameriške države. Ko se je pa vrnil domov, je odšel na mesečne "počitnice" v Sovjetsko Zvezo.

(Dolje na 3. strani)

prej velik križ, potem sem jo pa ucvrl. Sele, ko sem bil globoko zarit na kozolecu v senu, šele tedaj sem začel z molitvijo, kakor nisem tako goreče še nikoli poprej. Spodaj pod kozolcem, se mi je zdelo, sem namreč čisto natančno slisal nekovo stopicanje in vohanje. Peklenšček je bil na moji sledi, pa mu menda ni prišlo na misel, da sem se rešil gor po lestvi. Nikoli več nisem šel potem v gmažno s konji ponoči, sam že ne. Če nas je bilo več in smo zakurili močan ogenj, drugače ne."

Pogledal sem našega očeta, kaj bodo oni rekli k temu, pa so se držali modro in gledali v luč na mizi. Niso rekli ne take. Seveda, jaz sem staremu Susmanu takrat vse do pičice verjel in ga občudoval. Morda je bil še večji junak kot stari Milavec, ki je klestil Lahe in Pijemonteze pri Kustoci in tam okrog.

"Pustimo tisto," je zopet povzel Susman, "naj rajši povem, kako je potem Likar zamenjal nazaj kozla za kozo."

Še vedno ni bil dobroduh gotov, če je kozel res kozel, ali je kaj drugega, ko je nekako boječe vzel v roke vrv, na kateri je bil privezan kozel, katerega je pred hlevom držala Likarica. Da se pa prepriča, kako je na celi stvari, se mu je zdelo primerno, da je svojo debelo gorjačo dobro oprijel in užgal kozla, da je kar poskočil in bi se bil Likarju iztrgal iz rok, če ga ne bi tako dobro držal.

"Bo, bo," je priklimal Likar, "je res pravi kozel. Če bi bil kaj drugega, bi moja gorjača usmodila v prazno, ker ne verjamem, da bi bil kak hudebec tako neumen, da bi se pustil pretepati po tem svetu. Alo," ga je močno potegnil za seboj, "bova šla nazaj in dognala, na kakšno vižo si mi prišel v roke. Kaj vem, kako, ampak prišel si mi, smrdočavra nagražna!"

"Ej, Likar," zavpije nad njim žena, ki je stala pred hlevom in gledala za možem, "kam pa štramaš s kozlom?"

"I, kam nek, nazaj v Babno polje, kam drugam. Saj si mi ukazala, da moram, kaj mi nisi?"

"Seveda sem ti, ampak tam po zavrtih ne boš prišel v Babno polje. Aha, že vidim, naravnost k Vragu na Gornje jezero si se namenil! Ampak ne boš, če kaj vem! Kar lepo obrni in mimo Stričkove hiše na to stran vasi, če že ne maraš po vasi. Kaj se bojiš, da bi te kdo videl s kozlom. Prav šikalo bi se ti! Po tej strani je najbližje do pod Steberka, skozi goščo in pod Križno goro in čez Ložko planto v Babno polje. Kakor si se pa ti namenil, bi prišel pa v Lipsenj in na Gornje jezero, kakor bi hotel z levo roko zadaj okrog v desni aržet. Ej, saj ne boš, ne! Kar lepo obrni na to stran, Likar. Saj vem, k Vragu te zopet mika, da bi se tam nacejal in zapravljal. Menda ni bilo res še najboljšje, če bi kar jaz peljala kozla nazaj. Kaj se ve, kaj boš pa zopet pripeljal domov."

"Jezik, babji," je godrnjal Likar sam pri sebi, ko je potegnil kozla nazaj in jo ubral po odkazani poti, ki res ni imel hudega namena, ko je najprej ubral pot proti zavrtem, kar tako iz navede, samo da ne bi vlekel kozla rogatega po vasi. Naj ga vidi Jenča Mica, pa bo v petih minutah vsa Notranjska zvedela, da je šel Likar po kozo, pa pripeljal kozla domov.

Se enkrat je opazil Likar z gorjačo po kozlu, da je hitreje stopil in naglo prekoračil vas in bil kmalu na tej strani vasi, kjer jo je ubral za vrtovi gori proti cerkvi. Na vse strani se je oziral, če ga kdo vidi, pa je bilo še rano. Gospodinjine in dekle so imele opravka še pri ognjiščih ali v hlevih. Pod cerkvijo je stopil na cesto in jo ubral mimo Uleče ograde naprej.

Se bomo še pomenili o tem zgodovinskem pripetljaju, da bomo videli, kako se je zadeva končno rešila.

France Bevk:

Smrt pred hišo

Ivanc se je zdajci prestrašil očeta. Dvignil se je in šel. Ko je stopil skozi vrata, je planil val lune svetlobe v temno vežo in v dečkove oči; v pošastno sliko spremenjena pokrajina je zaplesala pred njegovimi očmi. Postal je na pragu in skorjnel od groze. Petdeset korakov oddaljena je stala ob poti med hišami od lune obžarjena smrt. Izpod bele halje je gledala lobanja in koščene roke, kosa se je svetila. Njena ogromna senca je padala na Brdarjevo hišo in pokrivala vso steno.

Ni se zganila, kakor da meri na nekoga in se ni domislila, kdo bo tisti. Ivancu je zledenela kri. Sunilo ga je v vežo; ko je stopil v sobo, se je malone opotekel po tleh. Skočil je k očetu in se je stisnil k njegovi glavi. Trepetaje je jecjal: "Oče, zunaj je strah!"

Oče ga ni pogledal z velikimi debelimi očmi kot po navadi in mu ni dejal; smrkvac. Ležal je mirno, tudi prsi niso več dihal.

Deček ga je opazoval z odprtimi usti, nato se ga je dotaknil. In ko je v novi grozi pozabil na prikazen pred hišo, ga je stresel: Oče!

Oče je bil trd. Kakor, da se je zbal palice, je zbežal Ivanc za peč; tam se je stisnil k črnemu tramu in gledal v blede svetlobe, ki je padala v sobo in v kopicila prikazen za prikaznijo pred oči.

Ko je stopila proti jutru Zaplotnica v sobo, je bil Brdar mrzel, deček pa je v spanju trepetal in je trepetal še dolgo potem, ko so ga prebudili.

Deček z debelo glavo je molčal o prikazni. . .

I. Ko so pokopali Brdarja, niso imeli toliko žlic, da bi lahko jedli in ni imel kdo skuhati, zato jih je povabila Zaplotnica v svojo hišo.

"Lepa pogrebščina", je dejal sosed Jernač, doma iz hiše, pogreznjene v rupo, deset minut od Vzglavnika, skrite med drevesnimi debli.

"Dobra je", je opomnil Kosa, zajemal močnik in prigrizoval suhe hruške.

Pogrebci so molčali, zabubili so se vsak v svojo misel, lesene žlice so drgnile po skleddi in odskakovale čez rob.

Visok, rdečelas pogrebec, ki se mu je mudilo jesti najmanj, je zagledal na klopi ob peči malega sključnega dečka, katerega oči so grozile vsem, da jih požro. Bil je Ivanc.

"Kaj pa oni tam?" je dejal pogrebec. "Ali ne prisede?" "Njegov sin je", dejal Jernač, "Vsi smo pozabili nanj. Prisedi in zajmi! Kaj gledaš? Skleda te kliče".

Ivanc se ni premaknil. Bil pa je lačen in čudno grenko se mu je pritaknilo v srce; čutil je bolečino še v hrbtnici in v vseh udih. Prvo so ga pomilovale ženske in ga božale, -ko vedo, da tega ne mara in je že prevelik zato. Potem so mu pokopali očeta, sedli za mizo in pozabili nanj.

V svoji trmi je sklenil, da nalašč ne bo jedel, ako tudi mu ponudijo. — Zaplotnica pa je spoznala, da je pogrešila, ko ga ni povabila k mizi, ko je njen Jernejec jedel s pogrebci.

"Naj ostane pri peči", je dejala Zaplotnica. "Sram ga je, in ves izjuben je. Prihsem mu posebej".

Prinesla mu je in ne da bi zahvalil, se je obrnil Ivanc v zapeček in skrivaj zajemal, kakor da bi kradel.

S peči v zapeček pa so visele tanke, suhe dekliške noge. Bile so noge Zaplotnikove Ur-

ške, ki je bila dve leti mlajša kot Ivanc in je opazovala s peči, kaj se godi v hiši.

Ko je Ivanc dvignil pogled, je zagledal dvojce črnih ogljav, ki so goreli v sredini njegove obraza in malih lic. Gledala sta se nekaj časa, nato sta umaknila oba hkratu poglede in Ivanc ni nič več pogledal na peč.

Za njegovim hrptom se je pletel pogovor, ki je bil pol pritajen, a je dosegel njegova ušesa, mu padel v žlico in se grenko primešal okusu jedi.

"Nič ne bo ž njim", je dejal nekdo, ki ga deček po glasu ni mogel razločiti.

Čemu ne?, se je dvignilo v Ivancu, ki ni videl svojega majhnega, stranivega telesa. Besede so brez odgovora šumele v njem.

Pogrebci so dejali še dalje: "Delati ne bo mogel. . ."

Oglasil se je rdečelas pogrebec, kot da rastejo njegove besede iz zla v ušesa in pečejo v duši.

"Še malo, pa bi ne imel nič več delati".

"Grlo je imel rajnik veliko", je dejal Jernač in pogledal Ivanc, ki ni zganil s hrptom, dasi je njegova roka, ki je držala žlico, zastala.

"Smrt je rešila hišo. . ." Nato ni slišal Ivanc nič več. S peči v zapeček se je potegnulo suho telo deklice, ki je potegnila njemu nasproti in potegnila krilce čez koleno.

Ivancu je zastal nov grizljaj v ustih, gledal je bledikasto polt in črno obrobene oči. Deklica je dejala:

"Zakaj nič ne prideš k nam?"

"Oče me ni pustil".

"Zdaj so ga pokopali. . ."

"Da". — Težko se je ubral solz.

"Zdaj boš prišel k nam?"

"Ne vem", je odklonil z rameni.

Dewletce se je zamislilo.

Nato je zinilo znova.

"Tudi jaz nimam očeta".

Pa je še pristavilo čez nekaj časa: "Ti tudi mame nimaš".

Ivanc je položil žlico v skodelico. Čudno se je dvignilo iz njegovih prsi in kakor bi gledale njegove oči skozi motno šipo, se mu je zdelo. Del je roke na oči, solze so mu kapale skozi prste. Sram ga je bilo pred dekletom, ni se mogel premagati; saj sam ni vedel, čemu joče.

Skozi solze je slišal samo besede pogrebcev, ki so nehali jesti: "O volku govorimo, volk pride".

Skozi vrata je vstopil tnj človek. Visok in suh, da se je skoraj prelomil pod stropom, koža na njegovem obrazu je bila rjava in napeta čez lične kosti.

Za vrati je postal ta človek in gledal po navzočih, kot da je tu njegova hiša in je tujce zasačil v nji. — Počasi je dejal, ne da bi preje pozdravil: "Prazno hišo sem dobil pri bratu, pa sem pogledal k vam".

"Kdo bi tam sedel, ko ni nikogar, da bi postregel. Sem smo se zatekli", je dejal eden pogrebcev.

"Mislimi smo, da prideš kropit ali vsaj k pogrebu". Zaplotnica je zinila, mož pa je pomislil, sedel, oprl komolec na mizo in kot da so izgovorjene besede tehtne, jih je dejal zelo počasi:

"Včeraj sem oral. Danes sem prinesel spotoma v mlin. Če ste ga zagreblji, je prav. Pomagati bi mu ne mogel".

(Dalje prihodnjic)

JULIJ						
Se	Mo	To	We	Th	Fr	Sa
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

KOLENDAR društvenih prireditev

JULIJ

9.—Stajerski klub priredi piknik za vse rojake.

9.—Na farmi Društva sv. Jožefa priredi KSKJ svoj letni KSKJ-Dan.

12., 13., 14., 15 in 16.—Letni karinival pri sv. Vidu.

23.—Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na farmi Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ na White Rd.

30.—Slov. dobrodelna zveza priredi svoj vsakoletni piknik na farmi Društva sv. Jožefa na White Rd.

AVGUST

13.—Dramatsko društvo Lilija priredi na farmi Društva sv. Jožefa na White Rd. SLOVENSKI DAN.

OKTOBER

1.—Pevski zbor TRIGLAV priredi v Slov. domu na 6818 Denison Ave. VINSKO TRGATEV.

15.—Društvo Danica št. 11 SDZ priredi v prizidku SND na St.

KAJ DELA TITO V AZIJI

(Nadaljevanje z 2. strani)

Titovo delo v južni Ameriki

10. Obisk Toma Granfila, direktorja Titove Banke za Zunanjo Trgovino in visokega člana UDBE (tajne policije) v Argentini, Braziliji in Venezueli koncem leta 1959. Njegov naslov je dobra kamuflača, toda taki ljudje ne potujejo samo radi trgovine.

Mnogi Jugoslavlani v Latinski Ameriki, ki zelo malo vedo o komunizmu in ko se pod vplivom propagande mnogi postali Titovi pristaši med drugo svetovno vojno, so pod silo novih razmer postali koristni za operacije Titovih agentov v Latinski Ameriki, operacije, ki so odigrale svojo vlogo tudi v kubanski zmed, kar je očividno prezrla naša vlada in celo naše časopise.

11. Obisk jugoslovanske delegacije pod vodstvom Svetozara Vukmanovića-Tempe Maroku in Ghani v septembru leta 1960. Verjetno je ta obisk mogoče spraviti v zvezo s pristankom Maroka, da je v novembru 1960 prvič sprejel pomoč od komunističnih držav kljub pomoči, ki smo jo mi dali Maroku.

12. Titov podpredsednik, Edward Kardelj, je obiskal Naserja v Cairu v decembru 1960. Izdala sta obvestilo o skupni politiki Združene Arabske Republike in Jugoslavije tako glede splošnih svetovnih odnosov kot posebej z ozirom na Kongo in Alžir. Vse to v duhu sovjetske linije. Obiska Vukmanovića-Tempe in Kardelja se lahko spravi v zvezo s konferenco voditeljev Maroka, Chane, Združene Arabske Republike, Mali in alžirske uporniške vlade, ki je bila dne 3. januarja 1961 v Casablanca.

13. Lanskoletno potovanje Titovega pravoslavnega patrijarha Germana po bližnjem in Srednjem Vzhodu se mi je zdelo kot krčenje terena za naslednje potovanje moskovskega pravoslavnega patrijarha Alekseja s desetimi vladikami in velikim spremstvom po istih krajih. Aleksej je delil darove in "pospeševal pravoslavje". Ti dve potovanji, če jih opazujemo v zvezi s sličnim potovanjem jugoslovanskega Reis Ul Ulema (mu-slimanske verskega poglavarja) leto poprej, izgledata značilni z ozirom na odnose teh treh naprav komunističnim vladam.

Človek se mora vprašati: "Dali Hruščev in Tito ne pripravljata neke poteze s pomočjo Cerkva?"

Clair Ave. večerjo, po njej pa ples.

21.—Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete priredi v šolski dvorani družabni večer.

30.—Cerkveni pevski zbor Ilirija bo nastopil v cerkveni dvorani na Holmes Ave. Začetek ob štirih popoldne.

NOVEMBER

5.—Glasbena Matica priredi opero "Hoffmanove pripovedke" v SND na St. Clair Ave. ob 3:30 pop.

5.—Društvo Slov. dom št. 6 SDZ priredi banket v proslavo 50-letnice obstoja. Začetek ob petih popoldne.

11.—Korotan priredi izredni koncert ob 10-letnici svojega obstoja.

18.—Stajerski klub priredi martinovanje za svoje člane.

26.—Pevski zbor SLOVAN poda v AJC svoj jesenski koncert.

19.—Pevski zbor Jadran priredi koncert v SDD na Waterloo Rd. Začetek ob 3:30 popoldne.

Stalno dela v našo škodo

14. Titovo nedavno potovanje po afriških državah Ghana, Togo, Gambia, Guinea, Mali, Maroko, Tunis in Egipt, je bilo značilno delo za komunizem in proti nam. Washington in naš tisk očividno niso bili pozorni na to. Ko je Tito prišel v Ghano, kamor se je pripeljal na svoji jahti "Galeb" v spremstvu treh rušicev in ene tovorne ladje, je prav gotovo impresioniral narode, ki jih je obiskal radi socializma (komunizma). Posebno osobje, pokloni in roba, blago za nove trgovine jugoslovanskih izdelkov so k temu pripomogli.

Tito je pohvalil narode, ki jih je obiskal, da so se osvobodili "kolonialnega" podjarmljenja (s strani zapada). Obsodil je mešanje tujih sil v notranje zadeve držav in podčrtal pravico vsakega naroda, da sam izvoli svoj lastni politični sistem (čisto je pozabil na svoje odobravanje sovjetske intervencije v Madžarski 1956 in na suženjstvo Jugoslovancov.)

Pripovedoval jim je kako so Jugoslavlani obnovili svojo državo, ker so delali v duhu socializma (komunizma), pri tem pa ni omenil niti ameriške, niti kake druge pomoči, ki so vse to cmogočile.

Po Titovem obisku v Tunisu izgleda, da so Bourgibia in Tunizijci bili zadivljeni nad sijajem Titovega prihoda: Jahta, rušilci, tovorna ladja in njegovi govori. O njem so govorili kot o "enem izmed najbolj slavljanih branilcev svobode na svetu." Očividno so to govorili ljudje, ki nimajo pojma o njegovem mesarnem klanju Jugoslovancov (o čemur smo že govorili).

Medtem ko je bil Tito v Tunisu, je Souvanna Phouma, ki je za zapadne sile "bivši predsednik" vlade Laosa, preživel dva dni v Belgradu kot gost jugoslovanske vlade in razpravljal o situaciji v Laosu.

Sporočeno je, da bo predsednik Indonezije, Sukarno, obiskal Belgrad v juniju 1961. Kratko povedano, Tito, ki ga mi financiramo, se dejansko skuša vmešavati v svetovno politiko.

Tito zaveznik Castra

Od 17. do 22. aprila je bil Tito v Egiptu na poslednji postaji svojega potovanja po Afriki. Tito in Nasser sta na svojem devetem sestanku obsodila nedavno invazijo Kube, svečano izjavila svojo vdanost Castru in — kot običajno — podprla sovjetsko politično linijo. Vključila sta tudi kritiko Izraela radi politike te države napram Arab-

cem. Naj še to pripomnim, da bi se arabski begunci prav lahko preselili v arabske dežele, ki bi jih potrebovale naseljenice, da bi jim obdelovali zemljo. Tamošnje neobdelane površine bi bilo mogoče kultivirati po načrtih, ki bi zahtevali mnogo manjše zneske nego je ogromna vsota denarja, ki smo ga dali Titu.

Ko je bilo končano afriško romanje, je Belgrad javil dne 25. aprila, da bosta sovjetski in jugoslovanski ministri zunanjih zadev izmenjala obiske: Jugoslovanski bo šel naprej v Moskvo v prvi polovici maja, da "pomiri spore" s Sovjeti, nato pa bo sovjetski minister Gromiko obiskal Belgrad.

Po mojem mišljenju bi to bilo prehitro "izplačilo" za Titovo delo za svetovni komunizem, ki ga je opravil na potovanju po Afriki. Namen bi bil, da se Titu okrepi ugled in položaj v svetovnem komunizmu, da se v Washingtonu vzbudi zaskrbljenost in da se vsakemu, ki je za Tita v naši prestolnici da prilika, da svetuje in reče, da mu je treba dati še več.

Prvomajski proglasi v Beigradu in Moskvi, vzajemni obiski delegacij sindikatov Jugoslavije in vseh komunističnih držav so še enkrat potrdili edinstvo komunističnih vlad, ki jih dirigirajo komunistične partije njihovih držav.

Zgodilo se je pa, da je bila radi konference o Laosu v Genavi in radi predstoječega sestanka Kennedy-Hruščev odložena izvršitev vzajemnih obiskov ministrov zunanjih zadev Moskve in Belgrada. Hruščev in Tito vsekak očitata, da je bolje, da se obiska hranita kot pretna bodčnosti in da sedaj zaenkrat ne dvigata prahu.

Tito dobiva naprej

Lansko leto je Titova vlada dobro vedela, da ne bo mogla izvesti reform, ki jih je sklenila 1957 in da ne bo dosegla ciljev postavljenih in tedaj objavljenih v petletnem načrtu za 1957-61. Edina rešitev iz poloma, ki ga je povzročilo luksuzno življenje komunističnih voditeljev, pošiljanje in vzdrževanje dragih misij v inozemstvu, korupcija in napačno poslovanje doma in odpor kmetov je bila v tem, da dobe titovci še več dolarjev.

Zato je vlada objavila, da so bili v štirih letih doseženi cilji petletnega načrta in da je tako bilo prihranjeno eno celo leto. Zato hoče vlada sedaj začeti nov petletni načrt (1961-1965). . . Potem, ko so dali lažljivo poročilo o namišljenem uspehu prejšnjega načrta, so ugotovili in sporočili, da bi radi pristopili v GATT (General Agreement on Tariffs and Trade). Da bi mogli izvesti denarne in trgovinske reforme, ki jih zahteva GATT, so zaprosili pri International Monetary Fund za posojilo 340 milijonov dolarjev.

Naša vlada je vgriznila tudi v ta tme. In to prav takoj potem, ko smo Bonn moledovali za nemško pomoč, da se omeji odток naših zlatih rezerv in prav takoj potem, ko je Tito napadel zapad pri posebnem zasedanju jugoslovanskega "parlamenta", Hačev, da je ta glavni vzrok sporov na svetu. Tito je dobil 275 milijonov dolarjev od International Monetary Fund-a zapadnih držav in od teh 100 milijonov naravnost od Združenih Ameriških Držav.

Kakor so vse vzhodno-evropske komunistične vlade spreminile svoje petletne načrte, da bi jih končale istočasno s sovjetskim načrtom za 1958-65, tako je tudi reforma Titovega načrta uvrstila v isto kolo njegovo gospodarstvo z gospodarstvom sovjetskega bloka.

Menda v želji, da mu oskrbi dovolj podpore, da nam bo še mogel delati sitnosti, je naš Dnevnik veloprem dal Titu dne 3. januarja 1961 posojilo v znesku 27.700,00 dolarjev za tri industrijske projekte. Med temi je tudi dograditev tovarne jekla v

Zagrebu (medtem pa naša industrija jekla dela le s polovico svoje zmogljivosti). Dne 23. februarja 1961 mu je World Bank dala 30 milijonov dolarjev za hidroelektrično centralo v Senju in za pripadajoče električno omrežje Export-Import Bank je k temu dodala "samo" še 50 milijonov dolarjev, a zadnji teden v aprilu 1961 mu je naš Agricultural Department dal še 30 milijonov 400 tisoč dolarjev in obliki žita in drugega hranilnega blaga. V teh štirih mesecih torej 250 milijonov dolarjev.

Financiramo svetovni komunizem

Gospodje! Če posodite denar Buick-u ali Chevrolet-u, dejansko financirate General Motors. Če podprete Dodge-a ali Plymouth-a, dejansko financirate Chrysler Corporation. Podobno je kadar financirate kako komunistično vlado, pa naj bo Titova ali Gomulkina, komunizem financirate svetovni komunizem, ki mu je glavni cilj, da nas razruši.

Nikar ne mislite, da je kaj razlike, če jim prodajamo ali dejansko dajemo živila za prehrano. Pomanjkanje hrane v komunističnih državah niso povzročile pred vsem suše. Vedno so tam bile suše, kot so v nekih delih naše države. Toda, ker so poglani kmeti v mesta na industrijska dela, sedaj komunisti nimajo dovolj kmetovalcev v podeželju, da bi pridelovali hrano. In kmetije, ki so ostali po vaseh, se nočejo pretegniti pri delu, zlasti, če delajo na državnih posestvih. Ker je na zasebno posest davek zelo visok, zasebni kmetije nimajo interesa, da bi pridelali kaj več kot le za svoje lastne potrebe.

In tako se zgodi, da komunisti zakliče: "Suša!" mi pa takoj damo hrano. Če bi jim je ne dali, bi te vlade morale vrniti kmetje nazaj na kmetije, da bi zmanjšale svoje nesorazmerno razvite industrije. To bi bilo boljše za nas. Komunisti bi morali v gotovini plačati, če potrebujejo hrano. S tem bi se zmanjšala njihova nevarnost napram nam. Zmanjšala bi se njihova konkurenca naši industriji.

Vzemite gradnjo brodov. Tito se ima v glavnem zahvaliti pomoči od zunaj, da je razširil svojo industrijo za gradnjo brodov. V toku februarja, marca in aprila 1961 so jugoslovanske ladjedelnice dogradile ali začele graditi ali sklenile pogodbe za gradnjo 27 ladij, večinoma po 8 — 10 tisoč ton, med njimi tudi ena 25 tisoč tonska ladja — cistierna za Sovjete, 2 ladji po 22 tisoč ton za Mystic Steamship Company, Quincy, Massachusetts, USA, medtem ko je, kot slišim, ladjedelnica Bethlehem Yards morala odpustiti delavce vsled pomanjkanja posla. V gor-nje nisem vračunal 36 ladij, ki jih je Brazilija obljubila naročiti v Jugoslaviji. 26 jih je po 6.500 ton, 10 pa po deset tisoč ton. Del tega posla bi verjetno prišel v ameriške ladjedelnice, če ne bi bili dajali Titu hrane, ki mu omogoča, da drži kmete pri industrijskem delu.

Januarja letos je prišla v Havano jugoslovanska ladja "Boka" s polno opremo za pet tovarnen za predelavo sadja in zelenjave. To delo je Jugoslavija prodala Kubi. Tudi v tem slučaju je odigrala svojo vlogo preskrba s hrano, ki smo jo dajali Titu v prejšnjih letih.

Nehajmo podpirati sovražnika

Cas je že, da realistično gledamo na ta posel dajanja naše pomoči po vsem širnem svetu. Prijatelj se si ne moremo kupiti. Pogosto se zgodi, da tisti, ki do-bijo pomoč, postanejo kljubovalni. Če bi mi dajali našo hrano tako kot je to delala Ameriška misija pod vodstvom Herberta Hoover-a po prvi svetovni vojni, ko je Amerika nadzirala delitev naše hrane tistim, ki jim je bila namenjena, da jo bodo politični, bi to bilo nekaj drugega.

Tako pa na slepo dajemo našo pomoč vladam, ki jo potem prodajajo svojim lastnim državljanom. S tem ne dosežemo nič. Najmanj pa, da bi pridobili duše tistih narodov, ki bi jih želeli imeti na naši strani v sedanji vojni za svobodo na svetu.

Mislím, da je predsednik Kennedy označil sedanje stanje kot stvarno vojno — ne le hladno vojno. Ker je tako res, kako moremo premagati svoje sovražnike? Kajti tisti, ki so odkrito proti nam, so nam v stvarni vojni sovražniki.

Gospodje! Vaš veliki klub je bil osnovan 1903, da bi uvedel bojšo javno upravo v San Franciscu. Tedaj sem jaz vstopil v sredno šolo Berkaley v Kaliforniji. Dandanes ste znani širom sveta. Ko govorite, svet prisluhne. Ali ne bi razmislili o vsem tem kar sem Vam skušal povedati in predstaviti v kratkem času 27 minut? Ali ne bi poskusili zaustaviti pomoči, ki jo daje naša vlada Titu in ostalim komunističnim voditeljem zasluž-njenih narodov? Ti narodi so res zasluženi.

Kakim 65 jugoslovanskim beguncem sem pomagal kolikor sem mogel, da so prišli v to našo deželo, da so ali v njej ostali ali pa da so šli v druge svobodne dežele samo, da se jim ni bilo treba vrniti v zasluženo komunistično Jugoslavijo. Morem Vam dati zagotovilo, da je res vsakdo, kdor pod komunizmom živi, suženj. Izvzeti so samo komunistični voditelji in partiji.

Pomagajmo tem zaslužnim narodom, da bodo znova dobili svojo svobodo. Pomagajmo z dejanji, z našimi deli, ne le z besedami!

— V Združenih državah je okoli 65.000 uporabljenih vrelcev naravnega plina.

MALI OGLASI

Naprodaj

Enodružinska hiša, 6 sob, moderna, na 1267 E. 169 St. Kličite KE 1-5642. Dajte ponudbo. (124)

Sobe se odda

Tri čiste sobe in kopalnica se odda zakonskemu paru na E. 76 St. za \$36 mesečno. Kličite EX 1-9777. —(21,23,26 jun.)

Stanovanje oddajo

Štirisobno stanovanje s kopalnico in centralnim gretjem oddajo v najem odraslim na Norwood Rd. Naslov v upravi Ameriške Domovine. (124)

Stanovanje se odda

Na 726 E. 155 St., 3 spalnice, velika predoba, kopalnica in kuhinja, odprta veranda, samo \$65. Lahko ogledate ali kličite HO 6-4110.

Hiša naprodaj

Dvodružinska hiša, 5-5, E. 170 St., in Grovewood okolica, na novo pleskana, cementni dovoz, dvojna garaža, plinski furnezi, v prvovrstnem stanju.

Trgovska prilika

Blizu E. 200 St., D-5 gostilna in stanovanje. Posebno splotje za seje, plese, svatbe. Se vse prodaja.

W. A. SCHUTT REALTOR

KE 1-3636

(125)

Prijatelj's Pharmacy

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

II. del

— Delo imaš, Blaž. Ne bom te motila. Šla bom malo po Ljubljani. —

Vzdignila se je.

— Sama boš hodila po Ljubljani? Ne nori. Zdaj te odpeljem domov, da se spočiješ. Potrebna si počitka. In jutri popoldne — S prstom ji je dvignil brado, da ji je gledal v oči — se odpeljeva v Bohinj. Imela bova celo soboto in celo nedeljo zase. —

Z blaženim vzklikom, ki je razvezal zadnji vozal strahu, se mu je naslonila na ramo. Čutila je njegovo roko na lašeh.

Pod roko jo je peljal po stopnicah in ko se je vratar za spoznanje priklonil, je Bregar mirno rekel:

— Vrnem se čez eno uro. —

Šele v avtomobilu se je počutila povsem mirno. Blaževa veselost je kakor velika goba brisala Razpeta, njegovo skrušenost, vrste trt s suhim listjem, lepljivo grozdič, ki bi ga morala obirati in življenja, ki

ga je gledala skoz steklo, se ji je zdela ustvarjeno zanjo.

— Že na zadnjem ožjem partijskem sestanku, se mi je Razpet zdel čudno zaprt. Skoraj vsiljeval sem mu svojo prijaznost. Vendar sem mislil, da je vzrok temu druga zadeva. Razpet je strašno neokreten, živi natančno po teoriji in ko je tovariš Saša prišel namigavati, da prihajajo znaki, da nam stalinizem hoče diktirati, smo, jasno, vsi takoj zavzeli pravilno stališče. Le Razpet je pričel citirati stvari, ki so izvenele v tistem trenutku komedijantsko. Naenkrat sva si postala nasprotnika in njegovo hladnost po seji sem si tolmačil, da ga je moje stališče razočaralo. —

— Strašno je ljubosumen nate — je rekla.

Služkinja je takoj prinesla narezke, Bregar je natočil liker.

— Angela, pripravite kosilo za dva, prav tako večerjo. V petek popoldne odpotujeva in če želite na obisk k bratu, ste prosti do nedelje zvečer. —

Obraz ji je sijal od zadovoljstva.

— Tu je kopalnica, tu prostor za obleko, naredi se domačo in če si kaj želiš, pokliči služkinjo. —

Moral se je vrniti.

— Blaž povej mi po pravici, ali si hud, da sem prišla? —

Stal je med vrati in jo gledal. V rahlo rdeči pastelni obleki je bila videti kakor krhka ciklama.

— Srečen sem — je rekel.

— Spočij se, zvečer pojdeva v kino. —

Gledala je za njim, ko se je odpeljal in ji mahal z roko. Nato je šla po težki preprogi in sedla na zofo. Bila je sama. Z njegovim odhodom se je vrnil neprijeten občutek, ki ga je imela včasih v gozdu, če so v zgubljeni borbi morali bežati in pustiti za seboj ranjenke. Nekoč so tako pustili Mirana. Vedel je, da bi jim bil za oviro pri begu in da bo umrl kmalu. Ležal je med brinjevim grmi in iz ust mu je tekla kri. Bil je miren človek in ga kot borca niso cenili. Ona ga je imela rada zavoljo oči. Imel je neizrečeno mil pogled, čeprav mu je obraz kazil prevelik nos. Zbogom Nataša, je rekel, ko je odhajala z drugimi.

Tako je gledal Razpet na kolodvoru. Občutek krivde, ki je nikoli ni priznavala, je bil med temi lepimi stenami dvakrat bolj boleč. Ali je bila res po nekem zakonu privezana na tega človeka, ki ji je grenil življenje, je tisti njen podpis na papirju res toliko pomenil, da bi ji bilo zdaj žal, da ga je prevarila? Ali je bil njun zakon v zadnjem letu sploh zakon, mar ni bil le domenjeno sožitje dveh, od katerih je eden spoznal, da sta ponesreči združena in da je treba najti pametno rešitev, ki bi oba odrešila? Če Razpet te rešitve ne mara, kje je zapisano, da bi ne smela seči po njej ona?

Razpet zdaj misli, da je doma in na tistem morda upa, da jo bo pogled na revščino prignil do mirnega razmišljanja, da ima boljše življenje kakor marsikdo. Pehanje ljudi tam je trše od njenega. Kaj bi naredil, če bi jo našel tu, če bi zdaj nenadoma odprl vrata? Kaj bi mu rekla?

Kosila sta sama, toda ves

razgovor se je vrtil največ o poti v Bohinj. Nataši se je zdelo, da si Bregar ne dela težav, jemal je življenje, kakor je prihajalo. Razpet je pač naredil napako, ki je ni moč popraviti. Tako pride.

— Bojim se ga — je rekla s čudno hlastnostjo.

Zdela se ji je, da se je tudi Blaž zamislil in z vilicami v roki strmel mimo nje.

— Ali se ti ne zdi, Nataša, da dobiva neko čudno trdnost od Silve? Sovražnika sta si, vem to iz njegovih lastnih besed in vendar jo na svoj način spoštuje. —

— Kaj naj bi to vplivalo na odnose med menoj in Razpetom? — je vprašala začudeno.

— Zdi se mi, kakor da se je od nje nalezel nekih moralnih principov, ki jih nanaša na svoje odnose. Ne na vse, toda na odnos med teboj in seboj gleda z drugimi očmi. Enostavno, imam občutek, da razpore ne prizna. Morda je vzrok v tebi. Mlada si in lepa in rad bi te obdržal. Če bi bila stara, bi jo morda branil.

Nervozno se je zasmeljal in pričel spet jesti.

Prvič je padla beseda razporeka med njima in Nataša je dobro čutila, da Bregar misli v isto smer. Mar nista s kritimi ljubeznivostmi varala Razpeta že dobršen čas?

Oba sta utihnila. Nato se je moral vrniti v pisarno.

Ali se boji tudi Bregar?

Odšla je k oknu in gledala na vrt. Onstran ograje je odpadalo suho akacijino listje, toda vrt sam je bil še lep in bel, pot je peljala mimo košatih krizantem. Spet se je vrnil neslužkinjo. —

Oba sta utihnila. Nato se je moral vrniti v pisarno.

Ali se boji tudi Bregar?

Odšla je k oknu in gledala na vrt. Onstran ograje je odpadalo suho akacijino listje, toda vrt sam je bil še lep in bel, pot je peljala mimo košatih krizantem. Spet se je vrnil neslužkinjo. —

Oba sta utihnila. Nato se je moral vrniti v pisarno.

Ali se boji tudi Bregar?

Odšla je k oknu in gledala na vrt. Onstran ograje je odpadalo suho akacijino listje, toda vrt sam je bil še lep in bel, pot je peljala mimo košatih krizantem. Spet se je vrnil neslužkinjo. —

Oba sta utihnila. Nato se je moral vrniti v pisarno.

Ali se boji tudi Bregar?

Odšla je k oknu in gledala na vrt. Onstran ograje je odpadalo suho akacijino listje, toda vrt sam je bil še lep in bel, pot je peljala mimo košatih krizantem. Spet se je vrnil neslužkinjo. —

Oba sta utihnila. Nato se je moral vrniti v pisarno.

Ali se boji tudi Bregar?

Odšla je k oknu in gledala na vrt. Onstran ograje je odpadalo suho akacijino listje, toda vrt sam je bil še lep in bel, pot je peljala mimo košatih krizantem. Spet se je vrnil neslužkinjo. —

Oba sta utihnila. Nato se je moral vrniti v pisarno.

Ali se boji tudi Bregar?

Odšla je k oknu in gledala na vrt. Onstran ograje je odpadalo suho akacijino listje, toda vrt sam je bil še lep in bel, pot je peljala mimo košatih krizantem. Spet se je vrnil neslužkinjo. —

Oba sta utihnila. Nato se je moral vrniti v pisarno.

Ali se boji tudi Bregar?

Odšla je k oknu in gledala na vrt. Onstran ograje je odpadalo suho akacijino listje, toda vrt sam je bil še lep in bel, pot je peljala mimo košatih krizantem. Spet se je vrnil neslužkinjo. —

prijeten občutek in zbadal v prsih.

Odšla se je kopat in ko se je prepravila, se ji je zdelo, da se počuti bolje. Trudna je bila. To je bilo vse. Ti zadnji meseci so jo pritisnili k tlom. Najtežje se je odločiti, ko se odločiš mora odpade. Le kaj misli Bregar? Kako nenadoma je obvisela s to svojo krivdo, ki jo ne more priznati, med Razpetom in Bregarjem!

Našel jo je v večerni halji zlektnjeno na zofi. Sprejela ga je s čudno otožnostjo, zelenkaste oči so ji bile rosne. Sedel je k njej.

— Je kaj narobe, Nataša? — Ne vem — je rekla.

— Vseskozi sem mislil nate, draga. Delo me je naravnost morilo. —

Igral se je z njenimi rokami. — Bojim se biti sama, Blaž. Počasi se je sklonil in jo poljubil na oči.

— Opravi se in pojdeva na sprehod v Tivoli. Raztreš se in nato greva v kino. —

Rahlo jo je vzdignil. Ko si je ravnala lase, je stal za njo in gledal njen obraz v zrcalu.

— Če bi bil jaz na Razpetovem mestu, bi se ubil — je rekel nenadoma.

Obrnila se je.

— Zakaj? —

— Lepa si in ne hotel bi te zgubiti. —

Bil je blede, s čudnim motnim bleskom v očeh.

Z glavnikom ga je krenila po prstih. Oddahnila se je in ko je šla z rdečilom čez ustnice, je čutila, da more biti srečen v življenju samo tisti, ki brezobzirno jemlje, kar trenutno prinese. Razpet je izgubljen stal ob tračnicah.

Vrnila sta se šele okrog enajste. Film ni bil posebnost, toda Nataša je uživala ob slikah. Zdela se ji je, da je šele tema potegnila zadnji zastor za mučnim dnevom.

Hiša je bila tiha in ko sta sama sedela v sprejemnici, je skušala Nataša dihati z vso sproščenostjo. Jutri se odpeljeta.

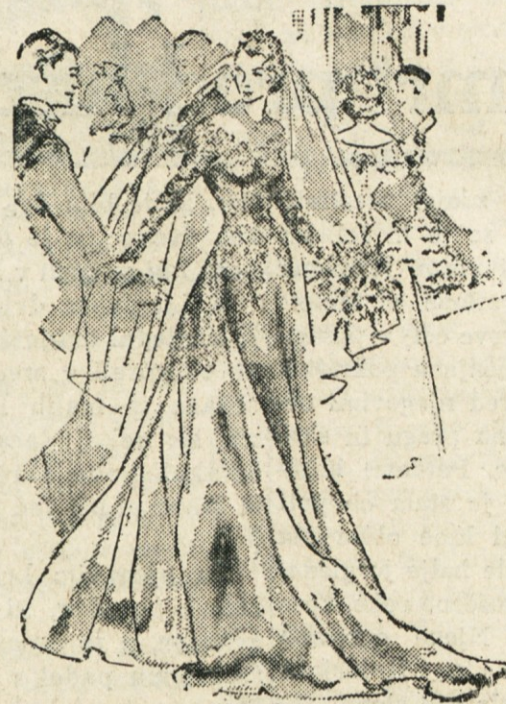
— Ali ti je žal, da si prišla? — je vprašal.

— Nekoč bi prišla, Blaž, — je rekla. — Med nama je že toliko. —

Ko je ugasnil luč v sprejemnici, je še čutila, da stoji na mehki preprogi. Z glavo na posteljni končnici je pritiskala roke na prsa. Zdela se ji je, da ji je srce obstalo. Luč s ceste je rahlo škropila na njeno posteljo.

Nato ga je slišala, da je kakor po prstih odšel v svojo sobo. Kri ji je pričela liti nazaj k srcu.

(Dalje prihodnjič.)

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši, najveselejši in najlepši dan Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš povabila k temu velikemu dogodku svoje sorodnike, prijatelje in drage znanke, so največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna naznanila iz pravkar dospelih najnovejših katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik, papirja in črk.

Naše cene so zmerne, postrežba uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

CLEANING STORE

Well populated area. North Side. \$20,000 a year volume. Reasonable. By owner. Call LI 9-1471. (124)

CLEANING PLANT—SYNTHETIC North location, next door to super market. \$40,000 yearly gross sales. Low rental. Priced to sell by owner. Call LI 9-1472. (124)

HELP WANTED—FEMALE

Registered Nurses

Required by 100-bed general hospital. Good salary, personnel policies. — CHSC pension plan in effect. Accommodation in nurses' residence if desired. For information wire, call or write, Director of Nurses.

LADY MINTO HOSPITAL

COCHRANE, ONT., CANADA (125)

REAL ESTATE FOR SALE

CICERO BLIZU CERMAK RD. ZIDANA DOHODNINSKA Cottage 5-3 sobe. Angleška klet. Vse v odličnem stanju. Blizu cerkve, šole, trgovin, transportacija. Lastnik se seli iz mesta. Naprodaj za \$27,000. 5517 W. 22nd Pl. 2nd fl. TO 3-3612.

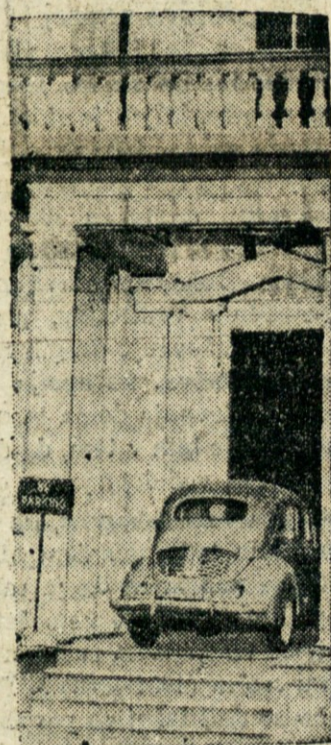
BERWYN — Velika zidana 3-stanovanjska hiša, 10 let stara, 5-5-3, angleška klet. Gorkota na vročo vodo. Lot 37x125. Zidana garaža za 3 avte. \$48,000. Pergl. Realty. TO 3-3612.

BERWYN—BLIZU CERMAK PLAZA Krasen, po želji zgrajen 6-sobni dom, 3 velike spalnice, 1½ kopalnice, polna klet. Novi plinski ogrev in osrednja hladilna naprava. Širok lot, garaža za 2 avta. Se lahko takoj vselite. Kličite za sestanek. — TO 3-3612.

PRODA ZARADI BOLEZNI V krasnem Gomer's Park. 3-sobna hiša v dobrem stanju. Poln lot in garaža. V slovenski okolici. PIEBUCK & Co. — JU 8-1141

CICERO BLIZU CERMAK RD. & 53rd ST. Lep zidan, 6-sobni bungalov, se lahko razširi. Idealen za veliko družino. Polna klet, nova garaža za 2 avta, ogrev na olje. \$23,500. Pergl. TO 3-3612.

NEW 2953 N. WASHTEAW, Lov, 3 Bdrn. Brk. Ranch. Ceramic vanity bath, full basement; gas heat, overhead sewers, stove hood and fan. 2 car brick gar. Immediate possession. By builder LA 9-6304. (126)

PROSTORA DOSTI — Studentje University of Pennsylvania v Philadelphiji so avto enega izmed tovaršev zanesli v predverje ene izmed univerzitetnih zgradb, kjer je parkiranje, kot kaže napis, seveda prepovedano.

KRALJICA — Diane McGarry, študentka s Pine Manor, Mass., Junior College, je odšla na počitnice in bila izbrana za kraljico "Bermuda College Week." Na sliki jo vidimo s krono cvetja in lepim šopkom.

Se priporočamo
ZA POPRAVITI ALI STAVITI NOVO STREHO ALI ZLEBOVE.
VRAMO VSA V KLEPARSKO STROKO SPADAJOČA DELA.
NAŠE DELO JE POZNANO IN ZANESLJIVO
FRANK KURE

Lahko pišete na ta naslov:

R. F. D. No. 1, Route 44, Newbury, Ohio

Pokličite telefonično: JORDAN 4-5503

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

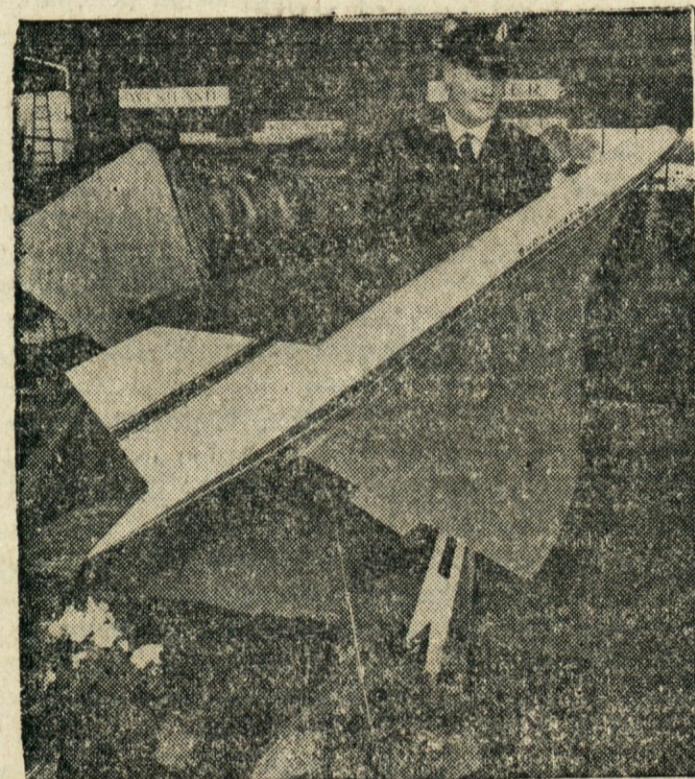
HENDERSON 1-2088

KENMORE 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

ROBOT — "Sabor V." je švicarski robot, ki ga je izdelal Peter Steuer (na levi). Na sliki ga vidimo, ko prižiga cigareto kapitanu "Rotterdamu" Bowmanu, ko je priplul s svojo potniško ladjo v New York. Robot hodi, govori, igra na orglice in pleše sambo.

V ENEM DNEVU OKOLI SVETA — Novo jet-letalo, katerega model vidimo na sliki, bo letelo z brzino preko 1,200 milj na uro in bo torej lahko v enem dnevu napravilo pot okoli sveta. Model je bil razstavljen na letalski razstavi v Parizu.

TEŽKO BREME — Neki Parižan je naložil na svoj voziček veliko število praznih kartonov in jih pelje skozi mesto na določeno mesto.